Dengang der var isvintre til……..

Man hører tit at dengang jeg var barn var der altid hvid jul og masser af is at løbe på skøjter på.

I vinteren 1962/1963 var der rigtig isvinter – endda en af de mere længerevarende. Isen kom allerede midt i december og slap først sig tag rigtigt først i marts måned.

Jeg var 8 år gammel – og denne isvinter husker jeg af en ganske speciel grund.

Mor og jeg var om eftermiddagen den 11. januar på vej fra vores hus på Herredsvej 127 ud til min farmor, som boede i det hus hendes datter Ruth i dag har på Storemosevej ikke langt fra Kirken.

På bakken på Kirkevej var jeg så uheldig at vælte på min cykel og brække mit venstre lårben. Jeg kan huske at mor med stort besvær fik mig lodset op på hendes bagagebærer og fik mig bugseret hjem.

Doktor Rasmus blev hidkaldt – dommen klar – lårbenet var brækket og jeg skulle på sygehuset i Maribo.

Mine forældre havde ikke bil, så vognmand Ejner Jensen blev bestilt og kom i sit folkevognsrugbrød med plads til 10. Jeg blev installeret liggende på tværs af en af sæderækkerne pakket ind i tæpper og så gik turen ellers til Maribo.

Isen havde næsten lukket helt til og den daværende færge ”Vester” kunne lige holde en sejlrende åben fordi den også sejlede nogle ture om natten.

Da vi sejlede over kan jeg huske, at vi kunne se lysene fra en af de store isbrydere – som var på vej til Bandholm, da den krydsede vores sejlrende.

Vognmand Jensen sagde – det er noget møg for nu pakker vores sejlrende til så jeg håber at vi kan komme hjem igen. Det kunne de, men det var med den sidste færge der sejlede i mere end 1 måned. Isen pakkede nemlig til som forudsagt og al sejlads var derfor umulig.

For midt vedkommende blev det til et ophold på Maribo sygehus med benet i gips og stræk i godt en måned – spændende for en knægt på 8 år – men også langt fra forældre og kammerater.

Mor og far besøgte mig flere gange om ugen – for mellem Fejø og Kragenæs var der etableret en alternativ rute med ”Vester II”.

”Vester II” var en ældre bil, hvorefter der var spændt 2 slæder. Bjælken på tværs ved forreste kofanger skulle forhindre at bilen gik gennem isen. Dette køretøj klarede hele isvinteren både person og godstransport på fornemmeste vis – det var efter sigende hamrende koldt. Masser af andre biler og traktorer tog dagligt turen over.

Tiden gik og det blev den 14. februar. Overlægen kom på stuegang og spurgte om jeg ikke snart skulle hjem – og ja det ville jeg gerne. Han måtte desværre fortælle at isen var ved at blive for usikker så han turde ikke sende mig hjem med ambulance.

ØV – men så røg det ud af min mund *”I kan da bare flyve mig hjem”,* hvilket alle synes var ganske morsomt.

Imidlertid gik der kun et par timer – så kom overlægen igen og meddelte at jeg godt kunne samle alt mit legetøj sammen for jeg skulle flyves hjem.

Den daværende ”kromutter” på Fejø Ruth Petersen, var blevet akut syg og skulle indlægges og flyves fra Fejø til Højbygård – som dengang hun var en græsmark uden de faciliteter der er i dag. Jeg kunne så komme med retur.

Spændt og lidt nervøs blev man jo.

Jeg husker omladningen på Højbygård – flyveturen hjem hvor jeg gennem en siderude kunne følge med i landskabet og ikke mindst landingen på Fejø.

Vi landede i Noret, som var bundfrossent – fisker Bang på Skalø havde lagt tæpper og lignende ud på isen så piloten på Falcks 2 motors KZ maskine kunne se hvor han skulle gå ned.

Rygterne var løbet hurtigt og en stor del af øens befolkning var mødt op for at se hvordan det hele spændte af.

Båren blev taget ud af maskinen og folk råbte og hujede – man var jo lidt berømt – og far løftede mig af båren og lagde mig ind i Alex Mortensens rustvogn for det var eneste ledige køretøj hvori jeg kunne ligge udstrakt!

Fredag den 15. februar 1963 9

Den 6-aarige Kim var spændt paa flyveturen og glad for at komme hjem til Fejø. Her bæres han ind i flyet. I baggrunden luftkaptajn Blæsild.

De næste 3 ugers tid tilbragte jeg hjemme i sengen – men efterhånden blev benet bedre og skolen kaldte igen.

Is og sne forsvandt først langt inde i marts – jo det var dengang, der var vintre til.

Først i 2010 erfarede jeg at flyet jeg fløj i stadig eksisterer, endda i flyveklar stand og at det har en ganske interessant historie.

OY-DIZ, som maskinens registrerings nummer er, blev bygget til redningskorpset Zonen i 1944 og i blev marts 1945 anvendt af den svenske greve Folke Bernadotte under fredsforhandlingerne med tyskerne og efterfølgende anvendt til hjemtransport af danske krigsfanger fra koncentrationslejrene i Tyskland.

Zonen solgte flyet i 1964 hvorefter det har haft skiftende ejere.

I forbindelse med et havari i 1979 blev flyet overdraget til luftfartsmuseet, som fik det totalrenoveret for en lille million kroner.

OY-DIZ har nu plads på luftfartsmuseet i Stauning og anvendes ofte i forbindelse med flyveopvisninger m.v.

Kim Hansen

Avisartikler:

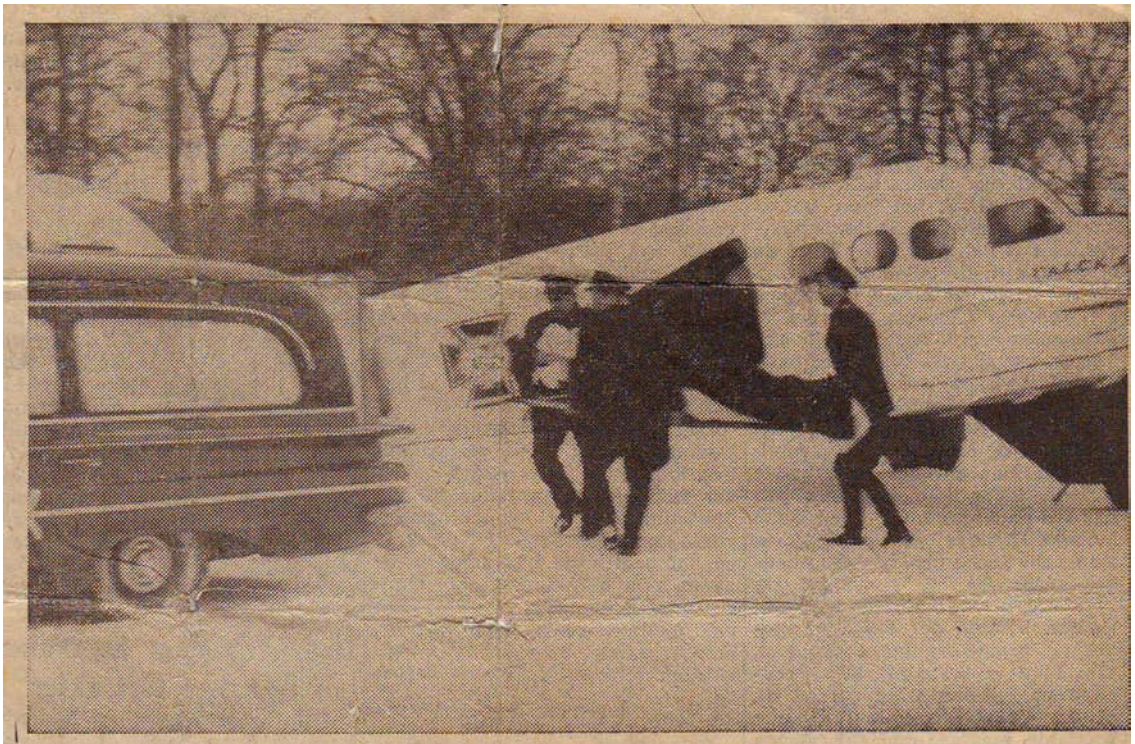

Flyvemaskinen landet paa en mark ved Højbygaard.

Ambulancefly fløj patient fra Fejø

Og 8-aarig dreng, der skulle hjem fra Maribo syeghus, fik sit livs oplevelse

En af Falck-Zonens ambulancefly med chefpilot Blæsild Henriksen som fører landede i gaar eftermiddag paa isen ved Fejø Nor for at flyve en kvindelig patient til Maribo. Ligesom for nylig, da man gennemførte e lignende flyvning fra Askø, gik ambulanceflyet ned paa flyvepladsen ved Højbygaard, hvor en af redningskorpsets ombulancer fra Maribgo ventede.

Ambulance-bilen havde for øvrigt en patient med, som skulle hjem til Fejø efter et ophold paa Maribo sygehus. Det var den 8 aarige Kim, søn af frugtavler Han Hansen, Fejø. Kim har ligget pa sygehuset med et brækket ber For Kim blev flyveturen hjem t Fejø den helt store oplevelse.

Han fløj ad landevejen til Holeby

Ambulancefly til Fejø i gaar. Luftkaptajn Blæsild har travlt i denne tid. Patienterne blev omladet paa flyvepladsen ved Højbygaard

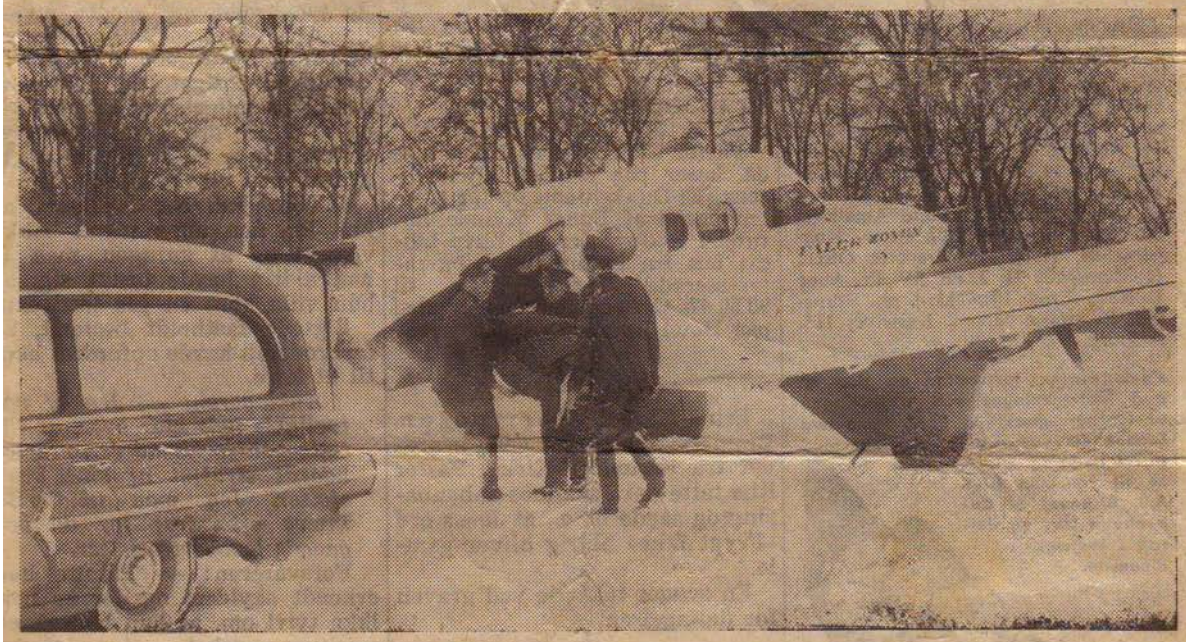

Redningsfolkene bærer fru Vindeholm Petersen fra flyet til ambulancen.

Et af redningskorpsets flyvemaskiner landede i gaar paa »flyvepladsen« ved Højbygaard for at aflevere en kvindelig patient fra Fejø til den ventende ambulance og for at modtage en dreng, der skulle hjem til øen efter et sygehusophold.

Den kvindelige patient var fru RUTH VINDEHOLM PETERSEN, Gæstgivergaarden paa Fejø. Hun skulle indlægges paa sygehuset i Maribo. Da den 6-aarige KIM HANSEN, der er søn af frugtavler Hans Hansen paa Fejø, var saa rask efter et laarbensbrud, at han kunne sendes hjem fra sygehuset, returnerede ambulanceflyet med ham.

*

I tiden mellem omladningen af patienterne havde vi lejlighed til at sludre et øjeblik med luftkaptajn BLÆSILD. Han har efterhaanden været paa Sydhavsøerne nogle gange. Sidst var han paa Højbygaard for 14 dage siden med en patient fra Askø. Han har forøvrigt vældig travlt i denne tid, da isen lukker øriget ud fra fastlandet.

— Ja, jeg er i luften næsten hele tiden, smilede han. — Jeg kan ikke mindes, at vi har haft saa megen flyvning, men vinteren er jo ogsaa haard.

— Var det let at finde Højbygaard flyveplads?

— Nej, vejret var tæt, og det var nok kommet til at knibe, hvis jeg ikke havde været her før. De to flag, der er lagt ud som landingsflager, var ikke til at se, men jeg genkendte gaarden og træerne. Forøvrigt fulgte jeg bare landevejen fra Bandholm herned.

— Landevejen?

— Ja, o v e n over den selvfølgelig. Det gør jeg altid ved den slags flyvninger, hvor vi skal »dumme steder« hen. Undskyld, jeg mener da ikke, at Højbygaard er et r i g t i g t dumt sted, men for en flyver er den alligevel — bare lidt.

— Kim er spændt paa flyvningen, men maaske ogsaa lidt bange. Er De ogsaa det selv?

— For hvad? Deroppe er der ikke saa farligt som nede paa de glatte veje. Nu har jeg fløjet næsten 2½ million kilometer, saa jeg er ved at faa rutinen. Naa, jeg maa ad Fejø til. Jeg skal være i Odense om en times tid. Og saa er det ved at være fyraften. I København. Farvel og paa gensyn.

Og væk var flyvemaskinen, Blæsild og Kim.

h u g i n.

Han fløj ad landevejen til Holeby

Ambulancefly til Fejø i gaar. Luftkaptajn Blæsild har travlt i denne tid. Patienterne blev omladet paa flyvepladsen ved Højbygaard

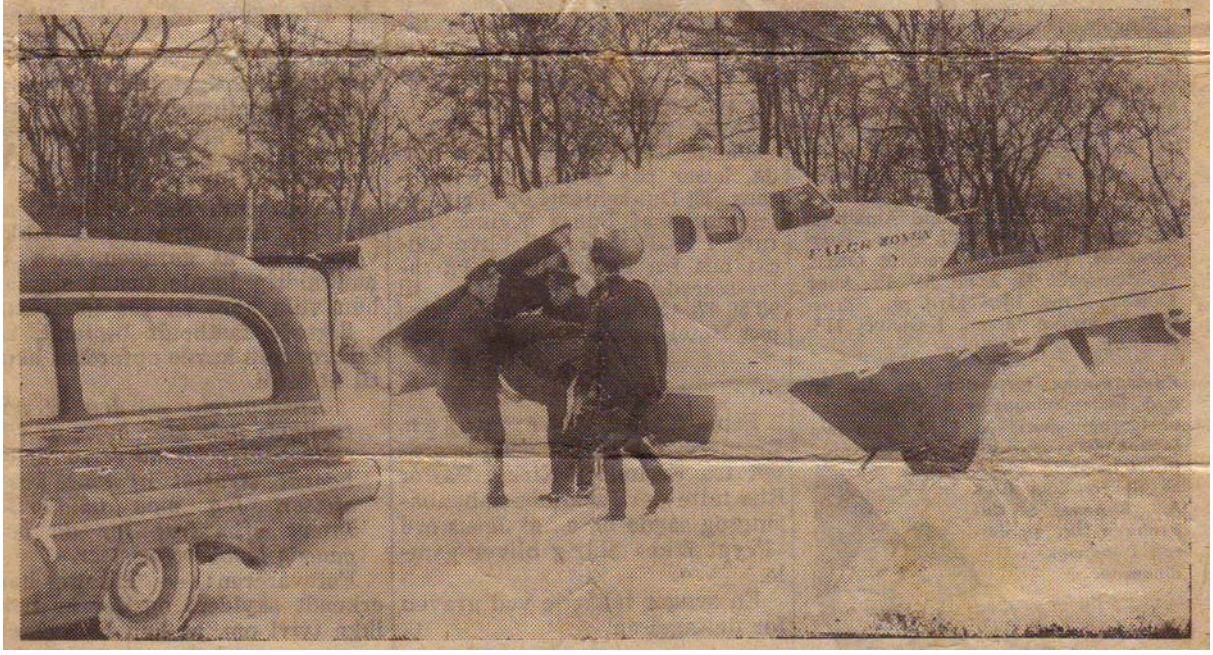

Den 6-aarige Kim var spændt paa flyveturen og glad for at komme hjem til Fejø. Her bæres han ind i flyet. I baggrunden luftkaptajn Blæsild.

Ambulanceflyvning

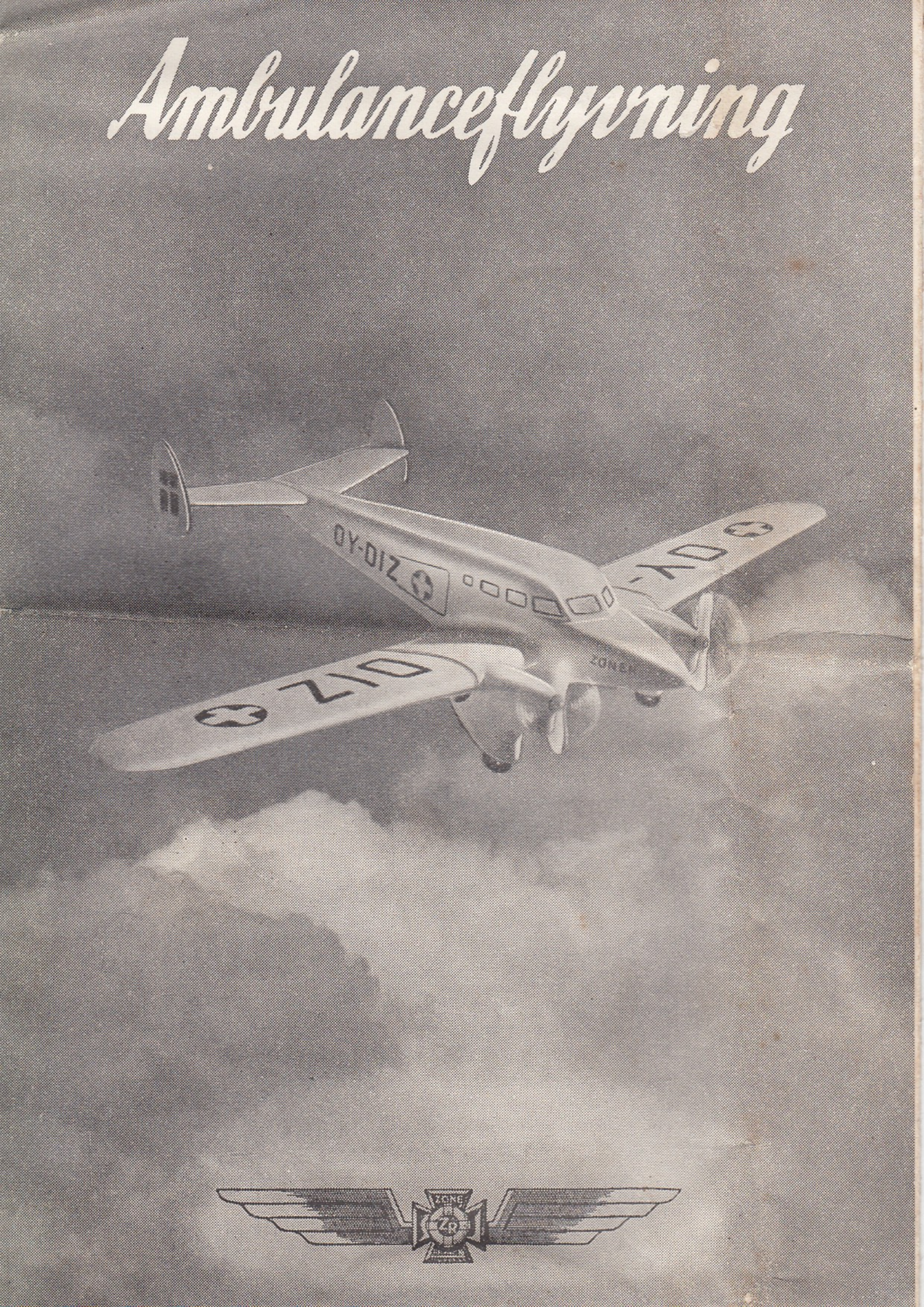

Statsminister Knud Kristensen:

. . . »Jeg anser den Ambulancetjeneste med Flyvemaskine, som Zone-Redningskorpset har taget op, for en værdifuld social Indsats, der i mange Tilfælde kan blive af afgørende Betydning ved Bestræbelsen paa at bevare Liv og Helbred, ikke mindst for de mange danske Medborgere, der lever paa mindre Øer eller i andre Egne af Landet, hvor Adgangen til Hospital er vanskelig.« . . .

Knud Kristensen

Præsidenten for Dansk Røde Kors, Kommandør-Kaptajn Kai Hammerich:

. . . »Vi vil gerne benytte Lejligheden til at udtrykke vor Anerkendelse af den humanitære Indsats, det Mod og den offervillige Fremsynethed, hvorved De under Besættelsen gennemførte og efter Kapitulationen har udvidet Deres stærkt socialt betonede Flyveambulance-Tjeneste og gennemført Flyvninger til Gavn for vort Land ikke alene indadtil, med ogsaa udadtil.« . . .

Kai Hammerich

Den norske Socialminister Kirsten Hansteen:

. . . »Tillat meg å gi uttrykk for den norske regjerings oppriktige takknemlighet for den beredvillighet, imøtekommenhet og verdifulle praktiske assistanse Deres selskap gjennom de siste måneder til enhver tid har ytet de norske repatrieringsmyndigheter i deres vanskelige arbeid med å före våre Landsmenn hjem fra tysk fangenskap. Hva Deres selskaps innstilling til disse spörsmål har spart av liv og helse kan vanskeligt vurderes.« . . .

Kirsten Hansteen

Præsidenten for Svensk Røde Kors, Grev Folke Bernadotte:

. . . »Det var för mig av oskattbart värde att have tillgång til denne transportmöjlighet som möjliggjorde för mig at snabbt och säkert fullgöra de uppdrag med frigivandet och hemtransporterandet av en del koncentrationslägerfånger i Tyskland. Flyve-Tjenestens ambulansplan transporterade mig även från Sönder-Jylland till Köpenhamn och åter när det gällde att snabbt vidarebefordra Himmlers kapitulationsanbud til de västallierade samt överlämna deres svar till honom.« . . .

F Bernadotte

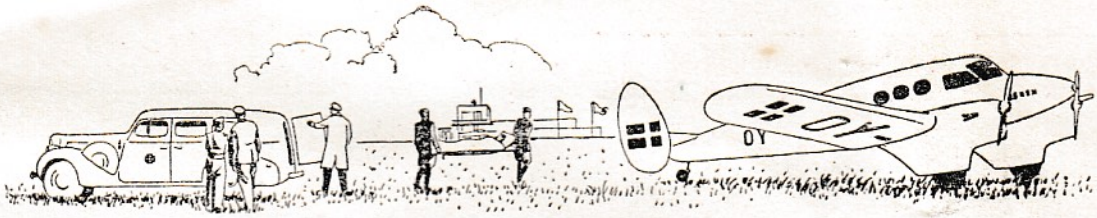

„Flyve-Ambulance-Tjenesten

har gjort en vigtig social Indsats“:

For syv Aar siden oprettede Zone-Redningskorpset paa eget Initiativ efter Aftale med Indenrigsministeriet Flyve-Ambulance-Tjenesten, der i disse Aar har gennemført sin Virksomhed paa en saadan Maade, at det af Ministeriet nedsatte Tilsynsraad hvert Aar har kunnet udtale sin enstemmige Anerkendelse af saavel de Dispositioner, Korpset har foretaget med Hensyn til Materiel som af de Resultater, Virksomheden har kunnet opvise til Gavn for det danske Samfund.

Korpset har nemlig fuldt ud løst den Opgave, det var betroet, ja mere end det. — Det har gjort en vigtig social Indsats paa et til vor Samfundsordning svarende demokratisk Grundlag ved

at yde gratis Ambulanceflyvning for alle Øboere, der er uden Sygehus eller Forbindelse med et saadant —

at yde gratis Ambulanceflyvning for alle ubemidlede samt

at yde gratis eller delvis gratis Ambulanceflyvning, hvor der efter Tilsynsraadets Skøn er Behov herfor.

Trods Krigens og Efterkrigens Vanskeligheder har Korpset stadig ved forudseende Dispositioner forøget sit Materiel, og med de Udvidelser, der er planlagt for det kommende Aar, samt paa Grundlag af de Erfaringer og Resultater, der er opnaaet, finder jeg det godtgjort, at Spørgsmaalet om Ambulanceflyvning her i Landet i Dag er løst paa en saadan Maade, at det fuldt ud vil kunne tilfredsstille ethvert berettiget Krav.

Udover denne fortjenstfulde Virksomhed har Korpset ved de mange Ambulance- og andre vigtige Flyvninger, der er gennemført umiddelbart før og efter Kapitulationen, udført en særlig betydningsfuld Indsats for vort Land. I den Anledning er der ogsaa modtaget Takkeskrivelser fra mange Sider bl. a. fra den norske Regering og fra Grev Folke Bernadotte, Svensk Røde Kors.

Gennem Flyve-Ambulance-Tjenesten har Zone-Redningskorpset ydet et værdifuldt Bidrag til Danmarks Indsats i det internationale Hjælpearbejde.

For det Initiativ, der her er udvist, og for de Resultater, der er opnaaet, retter jeg Tilsynsraadets Tak til Zone-Redningskorpset og til alle i Befolkningen, der har og stadig vil støtte Korpset i dets Arbejde for Gennemførelsen af denne betydningsfulde Tjeneste, **hvis fortsatte heldige Gennemførelse efter de Linier, der hidtil er fulgt, stadig vil være afhængig af Befolkningens Interesse og Støtte.**

København i Februar 1946.

Paul Guildal

Formand for Tilsynsraadet.

Ambulancetyper, der anvendes af Flyvetjenesten

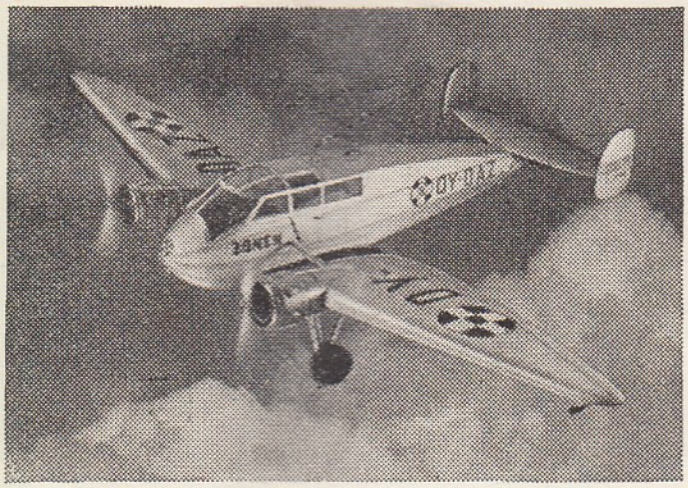

Zonen I »Poul Guildal« OY-DAZ

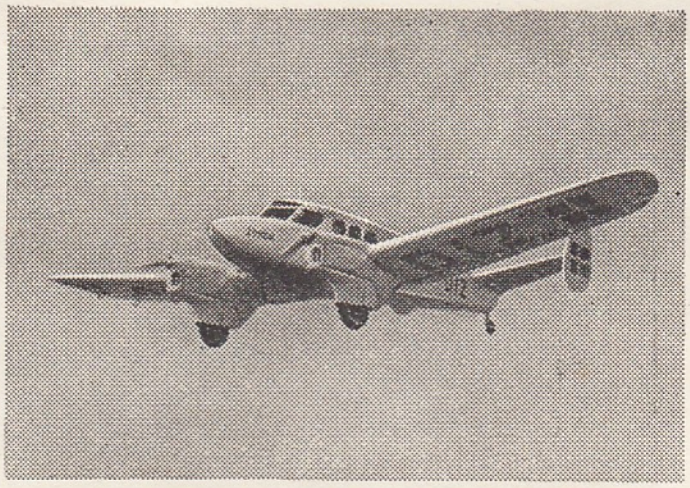

Zonen II »Folke Bernadotte« OY-DIZ

Zonen VI »Max Huber« OY-DUZ

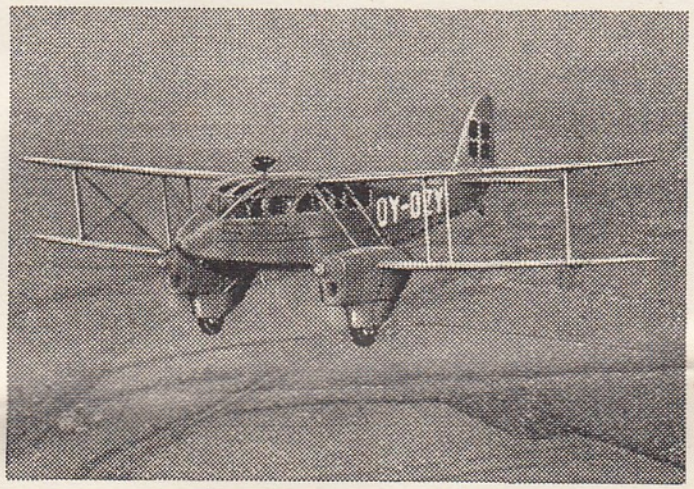

Zonen X »Caritas« OY-DZY

Specielt byggede Ambulancemaskiner af Typerne:

Zonen I	**Monospar »Poul Guildal«**	- 2 Motors -	Flyver, Radiotelegrafist, Patient paa Baare, Ledsager.
Zonen II	**K. Z. IV »Folke Bernadotte«**	- 2 Motors -	Flyver, Radiotelegrafist, 1 à 2 Patienter paa Baare, 2 Ledsagere.
Zonen VI	**K. Z. III »Max Huber«**	- 1 Motors -	Flyver, Patient paa Baare. Egnet til Landing paa de mindste Pladser.
Zonen X	**Dragon Rapide »Caritas«**	- 2 Motors -	Flyver, Radiotelegrafist, 2 à 3 Patienter paa Baare, 2 à 3 Ledsagere. Denne Maskine er særlig beregnet til Langtursflyvninger - kan medtage 7 Personer.

Den korte Landing og Start muliggør Landing saa godt som ethvert Sted i Landet.

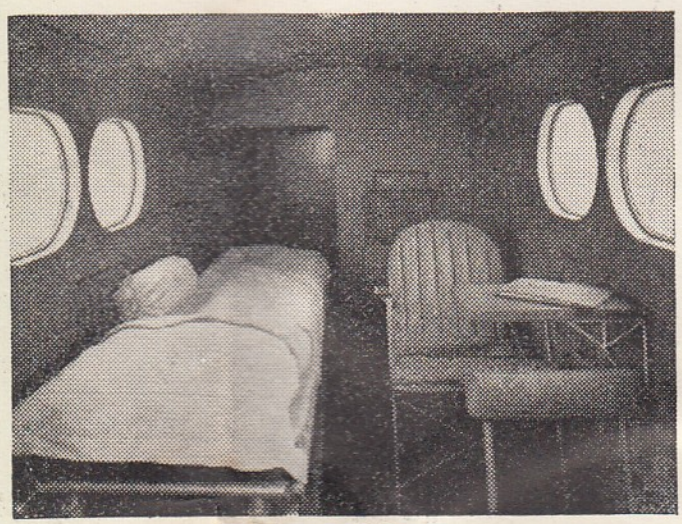

Interiør med Baare

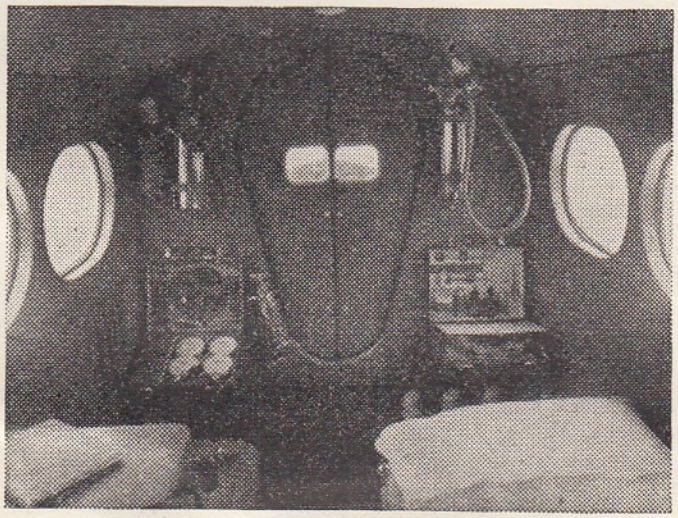

Sanitetsudstyr

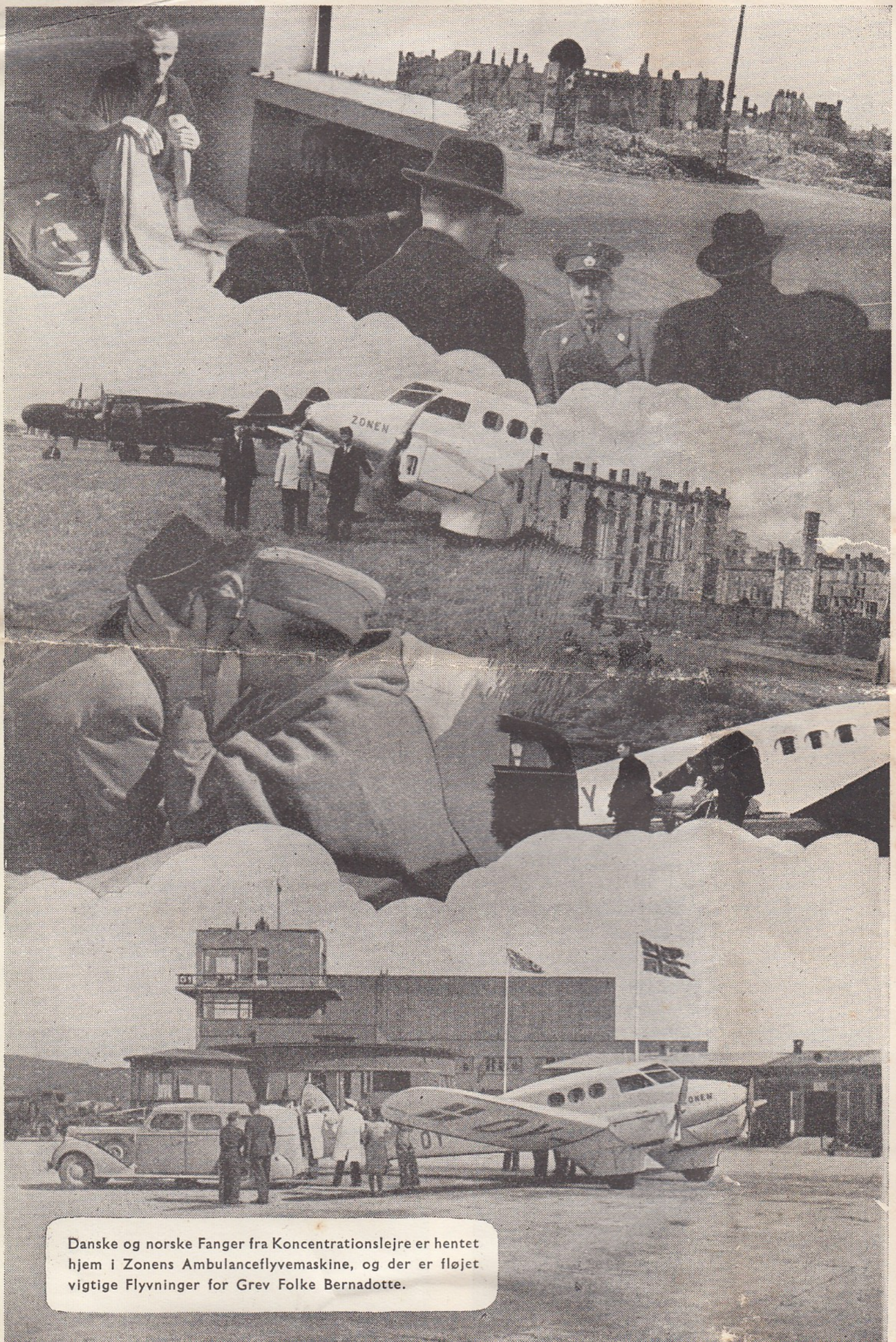

Danske og norske Fanger fra Koncentrationslejre er hentet hjem i Zonens Ambulanceflyvemaskine, og der er fløjet vigtige Flyvninger for Grev Folke Bernadotte.

AMBULANCEFLYVNING — en Samfundssag

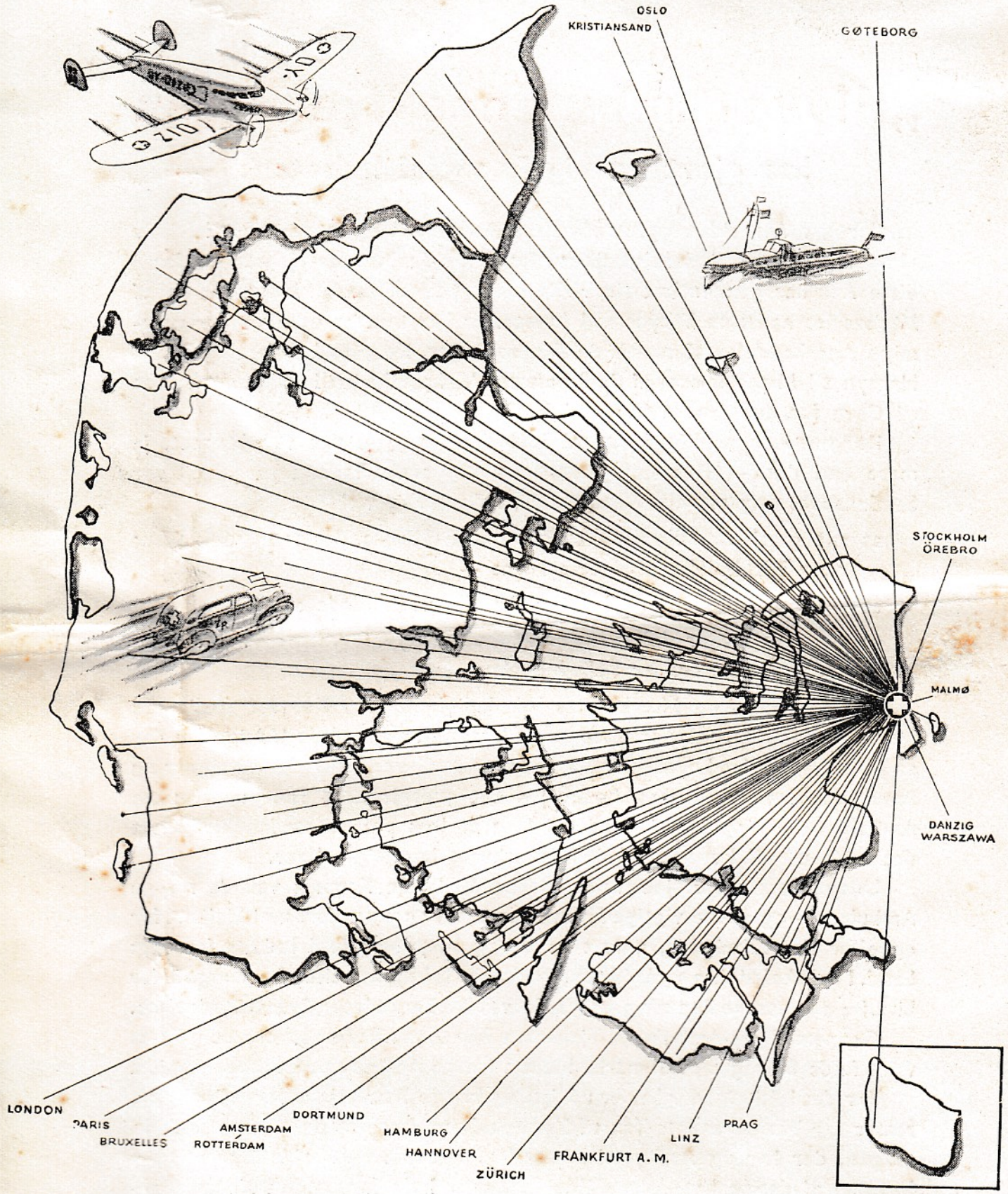

Stregerne angiver de af Ambulance-Flyveren gennemfløjne Ruter. Sideruterne er ikke angivet. Bynavnene angiver de Steder i Udlandet, hvorfra eller hvortil der er fløjet Patienter. Adskillige af Ruterne er gennemfløjet mange Gange. Redningstjeneste udføres til Lands, til Vands og i Luften, idet der samarbejdes mellem Zonens Ambulancer, Motorbaade og Flyvemaskiner.

»ZONEN«S FLYVETJENESTE - PLATANVEJ 19 - KØBENHAVN V

Harlang & Toksvig Reklamebureau A/S

Grafia